

LUDOTECA I ESPAI FAMILIAR A CALA MAJOR

Paola Maddonni

RESUM

Càritas Mallorca fa deu anys que treballa al barri de Cala Major, un barri amb característiques específiques a causa de la falta d'espais públics, cosa que impedeix les trobades i els espais de convivència de les famílies que hi habiten.

Com a resposta davant aquesta problemàtica, Càritas des de fa cinc anys gestiona a la barriada el projecte de la ludoteca, situada al local de l'entitat. És un espai físic on els infants gaudeixen del seu temps lliure a través dels jocs, els treballs manuals i les expressions artístiques, alhora que les seves mares o pares poden gaudir de l'espai com a punt de trobada. L'objectiu principal del projecte és generar llaços entre les famílies per a crear sentiment de barri i fomentar el respecte cap les diferents cultures.

RESUMEN

Cáritas Mallorca lleva diez años trabajando en el barrio de Cala Major, un barrio con características específicas debido a la falta de espacios públicos, lo que impide los encuentros y los espacios de convivencia de las familias que allí habitan.

Como respuesta ante esta problemática, Cáritas desde hace cinco años gestiona en la barriada el proyecto de la ludoteca, situada en el local de la entidad. Es un espacio físico donde los niños disfrutan de su tiempo libre a través de juegos, manualidades y expresiones artísticas, a la vez que sus madres o padres pueden disfrutar del espacio como punto de encuentro. El objetivo principal del proyecto es generar lazos entre las familias para crear sentimiento de barrio y fomentar el respeto por las diferentes culturas.

QUÈ ÉS LA LUDOTECA DE CÀRITAS EN EL BARRI DE CALA MAJOR?

La ludoteca de Càritas és un espai físic on els infants del barri gaudeixen del seu temps lliure a través del joc, els treballs manuals, l'art i de la seva creativitat. A la vegada les seves mares i pares poden gaudir també d'aquest espai com un lloc d'escolta, de compartir i de relacionar-se setmanalment durant dues hores. La proximitat dels seus habitatges al local de Càritas facilita el vincle amb les famílies que hi participen.

La proposta està vinculada a la falta d'espai físic dels habitatges i, per tant, els proporciona un lloc ample de trobada, de joc, de lectura i conversa. És també un espai d'estudi per resoldre els dubtes o les feinetes del centre educatiu, sense ser un reforç escolar. La ludoteca és, per tant, un espai multifuncional on té cabuda la planificació d'esdeveniments els divendres o els dissabtes.

Les mares i els pares també empren aquest local, on, mentre els infants juguen, practiquen nocions bàsiques de català orientades a llegir comunicacions de l'escola, a utilitzar el GESTIB o a iniciar accions per a formar una AMIPA per al col·legi de Gènova.

Al mateix espai, durant els matins, es treballen altres aspectes que fomenten la inclusió social de les famílies a través de les classes de castellà, les activitats de ciutadania i la derivació a diferents recursos de Càritas segons les necessitats detectades mitjançant entrevistes (ocupació, formació o assessoria jurídica).

COM SORGEIX LA IDEA DE CREAR AQUEST ESPAI I PER QUÈ?

L'entorn del barri de Cala Major presenta importants contrastos arquitectònics i urbanístics, que, sens dubte, manifesten les desigualtats socioeconòmiques dels seus habitants. No podem parlar del barri de Cala Major sense analitzar la perspectiva històrica del lloc.

Als anys 60 i 70, aquest barri a prop de la mar, amb la llum i la temperatura ideals per al turisme i amb proximitat a Palma, es va desenvolupar urbanísticament cap al turisme. D'aquesta manera, es varen construir grans estructures amb l'objectiu de convertir-les en hotels. Així varen sorgir les finques que avui podem reconèixer com a Impala, els Torremayor i els coneguts com a edificis Pullman.

Actualment, atesa la problemàtica d'habitatge a l'illa i d'encariment dels lloguers, en aquestes finques s'han instal·lat famílies la majoria de les quals estan formades per migrants amb baix poder adquisitiu o per persones en situació de vulnerabilitat econòmica, la qual cosa els impedeix accedir a pisos més amplis en altres barriades de Palma.

Als voltants de la Fundació Pilar i Joan Miró, a la zona coneguda com els Pullman, podem reconèixer aspectes que es tradueixen en dificultats greus per a un important nucli de ciutadans. La problemàtica d'habitatge és complexa i té conseqüències en la quotidianitat de les persones, i més encara per als infants.

Ens referim a situacions d'aquest tipus:

- Llars amb pocs metres quadrats (mitjana de 25 m²), amb famílies de 3 o 4 membres de mitjana.
- Zona demogràficament superpoblada, que genera problemes de sanitat i higiene, aglomeració a les aturades del bus, problemes entre comunitats per falta d'espais a l'aire lliure per als infants.
- Dins les comunitats, la precarietat d'obres que s'iniciaren i no es varen realitzar, durant anys de malversació de fons, per la qual cosa s'han hagut de refer i tornar a pagar obres comunitàries com comptadors de llum, aigua, inspeccions, etc.
- També són de coneixement públic les estafes a inquilins per part de falsos propietaris que es fan seva una propietat, o propietats que han passat a la cartera del banc per manca del pagament de la hipoteca, però el fals propietari continua cobrant-ne el lloguer.
- Problemes relacionats amb pobresa energètica: propietaris que tenen més d'una unitat, però habiliten un sol comptador per a diversos inquilins i cobren a cada família una estimació segons la seva conveniència.
- Manca d'espais públics per a infants i joves, parcs o llocs recreatius.
- Dificultat d'accés a la biblioteca o al casal de barri per part de les famílies i manca de proximitat amb les dues escoles públiques.
- Manca d'escoles municipals, cosa que dificulta la integració en el mercat de treball per a mares, sobretot si tenen un o més infants a educació primària i un altre més petit de tres anys.
- Bretxa digital: ateses les característiques de vulnerabilitat econòmica i de pobresa energètica, són poques les llars que disposen d'ordinadors i connexió a internet per fer les tasques de l'escola. Aquest fet ha pogut valorar-se com una de les dificultats més grans que pateixen les famílies durant el confinament per la COVID-19, i així va quedar plasmat a l'enquesta que es va fer entre juny i juliol de 2020 a les famílies.

En resum, quant a la barriada:

- Manca de biblioteca.
- Manca de casal de barri.
- Sense proximitat al centre educatiu.
- Manca d'espais públics, com places o parcs.
- Índexs demogràfics alts en la zona dels Pullman.

- Alt percentatge de col·lectius immigrants.
- Pisos de molt pocs metres quadrats que dificulten la convivència.

Quant a la població:

- Mares i pares amb baix nivell d'estudis.
- Mares amb precarietat lingüística.
- Mares i pares immigrants amb poca xarxa familiar.
- Famílies amb curiositat i ànim d'integració (molt normalitzades).
- Demanda de les famílies de facilitar la relació amb el centre educatiu.
- Gran quantitat de famílies amb vulnerabilitat econòmica.

LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA A CÀRITAS ESPANYOLA

La Confederació de Càritas a Espanya compta amb programes específics d'acompanyament a la infància, l'adolescència i la joventut i a les seves famílies que es troben en situació de vulnerabilitat o exclusió social, a través de diferents projectes en tot el territori nacional, entre els quals el de la ludoteca de Cala Major.

Els projectes se centren, sobretot, en intervencions socioeducatives dirigides a garantir un oci i temps lliure saludable, el dret a la participació i a sentir-se escoltats, l'accés a una educació de qualitat i inclusiva, el dret a tenir una família que els estimi i, en suma, el dret de tots els infants, els adolescents i les seves famílies a ser feliços.

Càritas ha alertat en un informe recent que l'augment de la vulnerabilitat i l'exclusió social provocades per la pandèmia, encara que s'ha donat de manera generalitzada en el conjunt de la població espanyola, ha tingut especial impacte en els infants i els adolescents.

La pobresa infantil o la denominada pobresa de les famílies amb fills i filles lamentablement és una realitat al nostre país. Amb una taxa del 27,4% —una de les més altes d'Europa, després de Romania i Bulgària—, suposa que més de 2 milions d'infants es

troben en aquesta situació, és a dir, un de cada quatre infants viu en situació de pobresa a Espanya.

La cronicitat de les situacions de pobresa i la transmissió de la vulnerabilitat d'unes generacions a unes altres han suposat, i suposen, un repte quotidià en l'acció social de les entitats socials que treballen per a millorar les condicions de vida de la població més vulnerable. La transmissió de la desigualtat i l'exclusió és una barrera determinant per a l'avanç en els processos de cohesió social de qualsevol societat.

La transmissió intergeneracional de la pobresa consisteix en el risc diferencial que tenen les persones que varen créixer en llars pobres de viure en una llar amb problemes econòmics durant la seva vida adulta. El més conegut mecanisme de transmissió és l'educació, que es transmet de pares a fills, però, fins i tot una vegada tinguda en compte, es manté un risc residual de pobresa en les persones que han crescut en llars desfavorides.

Una de les estratègies prioritàries a Càritas per a evitar la transmissió intergeneracional de la pobresa i lluitar contra la pobresa infantil es basa en l'escolta activa per a fer sentir a les famílies acompanyades que no són solament destinatàries de les accions, sinó també les protagonistes d'aquestes accions, de les seves vides i de la vida en societat. Aquesta aposta exigeix mesures i propostes integrals, en què la prevenció i la protecció dels drets de la infància i l'adolescència sigui l'eix fonamental de tota la intervenció.

El Programa d'Infància, Adolescència, Joventut i Família de Càritas reivindica que cap infant no es perdi pel camí, no sols a causa de les seves condicions socioeconòmiques, sinó també, i de manera fonamental, que no es perdi la seva capacitat per a imaginar, jugar, riure i il·lusionar-se, i una de les claus són els programes socioeducatius que es desenvolupen als espais de Càritas.

El cas de Cala Major, amb l'anàlisi de la realitat descrita, ens feia pensar en els condicionants socials que interfereixen en el desenvolupament d'una infància feliç i plena, les dificultats de ser un infant en un barri "poc amable" en el qual adquireixen consciència de les dificultats extremes que esquiven diàriament mares (sobretot elles) i pares per a desenvolupar la seva vida de manera similar a la d'altres barris.

A continuació farem una breu descripció del nostre treball en el barri, des del treball amb les famílies fins a les accions de coordinació amb altres entitats. A partir d'allà i de l'espai adquirit en el centre dels Pullman explicarem com vàrem poder construir un espai per a famílies i infants.

CÀRITAS ALS BARRIS DE CALA MAJOR I SANT AGUSTÍ

Un dels pilars del treball de Càritas Diocesana de Mallorca és l'acció social en els diferents territoris de l'illa. Aquesta forma d'intervenció s'executa des del

Programa d'Acció de Base, mitjançant el qual un equip de tècniques i persones voluntàries fan tasques segons les característiques del barri i de la població que hi resideix.

El treball en els barris de Cala Major i Sant Agustí fa deu anys se centrava en l'atenció individual i familiar. El punt d'atenció es concentrava a la parròquia de Sant Agustí, s'atenia la població que vivia a Gènova, Sant Agustí, Cala Major i Portopí. L'entitat comptava amb una treballadora social i un grup de voluntaris i voluntàries. Mitjançant aquest grup de treball es realitzaven les accions a les famílies que sol·licitaven ajudes i suport amb criteri tècnic. A partir de les entrevistes fetes, la tècnica derivava les persones als projectes de Càritas per a cercar camins de canvi en la seva situació de vulnerabilitat (derivació a serveis d'aliments, orientació laboral, assessoria jurídica, ajudes econòmiques, etc.).

Des de l'any 2015 el centre d'activitats se situà a l'actual local de Cala Major, al cor del barri, i això va permetre que la majoria de les famílies no haguessin de desplaçar-se fins a Sant Agustí. D'altra banda, ateses les característiques d'aquest espai, va ser possible iniciar una línia d'activitats i generar un vincle molt més pròxim amb la població. Les activitats i la relació amb el personal professional i voluntari de Càritas els permetia "sentir-se acompanyats" per afrontar les precarietats estructurals dels habitatges del voltant on vivien.

Per tant, actualment aquest local és un punt d'atenció individual i familiar per a les persones que viuen als barris de Gènova, Sant Agustí, Cala Major i Portopí. És on es concentren les diferents activitats del nostre projecte i també és un espai que s'ofereix per a reunions de plataformes, associacions de veïns o reunions de comunitat.

EL TREBALL COMUNITARI DE CÀRITAS AL BARRI. COM CONSTRUÏM COMUNITAT?

A partir de l'any 2012, amb la intenció de dur a terme al barri un treball grupal i comunitari, començam a tenir contacte i iniciatives amb el centre de salut, la farmàcia de Sant Agustí i l'AV de Sant Agustí. A poc a poc vàrem anar construint línies de treball per a donar-nos a conèixer en altres espais, com el CEIP de Gènova, els Serveis Socials i la Fundació Pilar i Joan Miró. En la mesura en què s'establiren relacions entre professionals, s'intentà que les persones del barri s'incorporessin a la xarxa de participació.

Des de 2015 utilitzàrem la proximitat als espais públics per a fer visites, per exemple, a la Fundació Miró en diverses ocasions, a Marivent, a les platges de Cala Major i Calanova, al parc de Sant Agustí, a la biblioteca de Gènova, a les coves de Gènova, etc. D'aquesta manera, intentàvem que les persones que vivien en el barri coneguessin els avantatges i la bellesa dels llocs més pròxims.

D'altra banda, aprofitàvem aquests espais de trobada, generats en el marc de les "activitats de ciutadania" perquè les persones es coneguessin entre si. La idea era treballar una sèrie de mites que s'havien construït sobre les persones que habiten el barri en els darrers anys i evitar-ne l'estigmatització.

Aquest teixit que s'ha anat creant també ha servit per a treballar els objectius del projecte de l'Ajuntament de Palma de millora del barri i per a la coordinació amb els professionals i tècnics que s'hi han incorporat tant des dels Serveis Socials com des del Projecte EDUSI (<http://edusiplanlitoraldeponent.es/>).

Val a dir que utilitzàrem espais com les activitats de ciutadania o les classes de castellà per a donar a conèixer els tècnics que es presentaven a treballar al barri i per explicar els objectius del seu treball. Des de la nostra entitat, la idea era obrir el vincle que Càritas tenia amb les persones del barri –un vincle que anava sent més sòlid any rere any– amb els professionals que s'hi incorporaven des d'altres àrees de l'Administració. En l'actualitat, les persones del barri poden participar en les comissions de treball o continuar aquestes reunions per fer-hi aportacions.

En el transcurs d'aquests dos darrers anys, moltes de les activitats que s'han organitzat han tingut a veure amb la pandèmia. S'han efectuat sessions amb els professionals d'InfoCovid del centre de salut de Sant Agustí, per a solucionar dubtes respecte de la pandèmia (com organitzar-se si un membre de la llar donava positiu, dubtes respecte de la vacunació, etc.).

Un altre dels treballs ha estat la col·laboració amb l'estudi Arquitectives, per a efectuar un diagnòstic de les dificultats del barri amb perspectiva de gènere. És a dir, les mateixes dones amb l'ajuda de les tècniques varen efectuar el diagnòstic. Els resultats d'aquesta anàlisi es varen donar a conèixer públicament i es varen elaborar una sèrie de propostes de millora que ara es troben en estudi amb les autoritats de l'Ajuntament de Palma.

Finalment i amb l'objectiu de sensibilitzar la societat sobre les dificultats de la barriada i les històries de vida de les famílies immigrants, es va fer el reportatge

per al programa Zoom d'IB3 titulat "Pullman: començar de zero". En aquest programa queda reflectit part del nostre treball fet aquests anys, tant en la millora de les condicions de vida d'aquestes persones a través de la promoció de l'idioma, l'ocupació i altres accions del treball social, com la intenció de teixir xarxes entre elles que serveixin de suport a la seva vida quotidiana.

ALTRES ACCIONS DE PROMOCIÓ SOCIAL DES DEL TREBALL INDIVIDUAL I FAMILIAR EN L'ACTUALITAT

Les accions comunitàries de l'entitat al barri són complementàries a la feina de promoció i inclusió que du a terme Càritas a través de l'atenció individual i familiar. És a dir, aquelles persones que pateixen dificultats poden manifestar la seva situació de manera individual, mitjançant un primera acollida (entrevista) amb la tècnica social de Càritas.

A partir d'aquí, fem assessorament i en cas que les situacions puguin ser abordades des dels serveis socials públics, les hi derivam o duem a terme una feina complementària amb l'Administració. En altres casos, i segons el diagnòstic de cada persona o família, efectuam derivacions a recursos d'altres entitats o a recursos propis. Un dels programes de l'entitat al qual es fan gran quantitat de derivacions és el d'Assessoria Jurídica. És un projecte destinat a donar informació i suport en les tramitacions referides a la regulació de persones migrants, com també a poder resoldre situacions judicials que siguin un impediment per a aconseguir la residència. legal. Un altre dels programes al qual s'han derivat les persones ateses des del barri és el de Tallers Prelaborals. Actualment, Càritas compta amb dos tipus de tallers (de recuperació de joguines i bicicletes), espais destinats a treballar habilitats prèvies a la inserció laboral.

En matèria d'ocupació i formació, durant aquests darrers anys, s'han fet gran quantitat de derivacions de persones que han estat ateses al barri i que han passat després per l'Àrea d'Ocupació i Formació de Càritas. Com a resultat d'aquests processos, cal destacar la quantitat de persones que, a través dels recursos proporcionats, han passat pels cursos o les formacions impartides per Càritas, i moltes d'elles han aconseguit un alt grau d'ocupabilitat.

LUDOTECA I ESPAI FAMILIAR: OBJECTIUS DEL PROJECTE

Una de les carències que constatarem que vivien els infants del barri era que una gran majoria de les famílies no podien pagar activitats extraescolars. No sols les que es desenvolupaven al centre educatiu (al CEIP de Gènova, que varen ser mínimes) sinó que algunes rutines que en altres barris estan molt normalitzades aquí no es donaven, com, per exemple, una activitat relacionada amb la música, la dansa o la plàstica. Tampoc no es feien activitats relacionades amb l'esport, que, només per la proximitat amb el poliesportiu (en aquest cas el Rudy Fernández),

podien ser una opció per a les famílies, però aquestes famílies tenien altres prioritats econòmiques.

Cal apuntar que fa alguns anys no hi havia opcions com el nostre espai o com l'espai ofert actualment a la Fundació Natzaret en el barri del Terreno.

Per tant, pensàvem que per als infants i per a les seves famílies passar tota la tarda casa era desaprofitar d'alguna manera les possibilitats de la infància.

Com hem comentat anteriorment, les carències de parcs i espais públics feien que la major part de l'any els infants haguessin d'estar tancats. A més, "sortir a jugar a la finca del costat" podia representar una font de conflictes interveïnals, ja que les finques es varen anar tancant justament per a impedir que hi entressin persones d'altres finques a utilitzar els seus espais comunitaris.

La idea d'oferir l'espai del nostre local tenia diversos objectius per a donar sortida a aquestes carències:

- Oferir un espai lúdic, artístic i relacional per als infants del barri de Cala Major.
- Oferir un espai de suport a les famílies en relació amb la comunicació amb el centre educatiu i en temes vinculats amb l'educació dels fills.

Aquest segon objectiu estava vinculat a les característiques d'aquesta població, que majoritàriament és immigrant. Les famílies manifestaven i manifesten la necessitat d'acompanyar els seus fills en el procés educatiu i d'estar en relació amb el centre escolar, però moltes vegades no compten amb les eines necessàries per a fer-ho. Per això podem servir algunes vegades d'enllaç, de reforç als adults, i millorar el dia a dia dels infants.

OBJECTIUS MÉS ESPECÍFICS

Amb els infants:

- Fer activitats lúdiques d'estimulació i jocs educatius amb els més petits.
- Treballar hàbits de conducta en continuïtat amb el model educatiu, fomentant la independència de les mares, encara que comparteixin el mateix espai.

- Treballar dubtes acadèmics puntuals amb els infants més grans de 6 anys.
- Fomentar la cohesió entre infants de diferents collectius immigrants i propiciar un espai de trobada entre cultures.
- Treballar rols de gènere.

Amb les mares/famílies:

- Millorar l'ús i el coneixement de la llengua de les mares i els pares (castellà i català).
- Vincular les activitats escolars amb el procés d'integració dels adults.
- Respondre dubtes sobre el sistema educatiu.
- Vincular la família amb l'escola com a part del projecte comunitari.
- Treballar per a obrir l'imaginari social, acceptant les eleccions que els infants puguin prendre de cara al seu futur, tant en l'acadèmic com en altres aspectes més íntims (sexualitat, esports, arts, etc.).

LA METODOLOGIA

Es divideix l'espai del local en tres parts:

1. *La primera part està destinada a les mares amb infants més petits de 3 anys que poden quedar amb ells.* La proposta que els fem és plantejar un tema i a partir d'aquí intentar conversar. S'aprofita el moment per a dialogar sobre relacions parentals, cultura a Espanya, models educatius, geografia, història, etc.
2. *La segona part serà destinada als infants de 3 a 5 anys.* A partir d'un conte, o una història, un llibre... (s'exposa alguna cosa) es farà una proposta (20 minuts). Per

exemple, mirar un llibre d'art, explicar l'art abstracte i després fer una proposta perquè cada infant elabori una obra amb diferents elements (aquesta segona part, 20-30 minuts). Després, joc lliure (30 minuts).

3. *La tercera part està destinada als infants de més de 6 anys.* Primer s'aprofita el moment per a resoldre els dubtes respecte de les tasques del col·legi (20-30 minuts). Es planteja una activitat de tipus manual, per exemple: com fer polseres amb cordes de colors (30 minuts). Joc lliure de taula: ping-pong, dòmino, cartes, etc. (30 minuts).

També s'organitzen tallers específics, els divendres o els dissabtes, com taller de cuina, taller de música, concurs d'aquarel·les, cinemateca, etc.

ACCIONS EDUCATIVES TRANVERSALS A L'ESPAI DE LA LUDOTECA

A totes les edats, tant en el cas dels infants com de les mares, treballam hàbits i valors en accions transversals que tenen diverses sessions de continuïtat.

A continuació se'n descriuen alguns exemples:

- *El tracte amable:* fem la proposta de reflexionar com saludam en arribar a l'espai i en retirar-nos (algunes persones per timidesa o per excés de confiança gairebé no saludaven). Explicam la proposta verbalment, també hem posat cartells amb exemples i, en el cas dels infants, la gestionam com una proposta de joc: en entrar i en sortir, trien un tipus de salutació que hi ha a la cartellera al costat de l'entrada, ho fan amb alguna de les monitores voluntàries, i els aferram un "gomet" en entrar i en sortir, evidenciant d'aquesta manera qui no ha saludat i ells mateixos demanen de fer-ho. Per a fer peticions, també fem una cosa semblant: proposam utilitzar paraules no imperatives que estan penjades a les pissarres i les parets. En diem "paraules màgiques": "per favor", "m'agradaria que...", "et sembla si...", "gràcies".
- *Internalitzam valors:* tant als infants com a les mares, els proposam models o personatges que són reconeguts popularment i que provenen de diferents nacionalitats. Figures que representen la cultura, l'esport, les ciències, i sobretot triam personatges femenins que han pogut arribar a llocs de reconeixement social. Les imatges d'aquestes personalitats estan aferrades en cartells amb les dades bàsiques (nacionalitat, professió i com va arribar a ser qui és). Cada punt fem alguna activitat plàstica amb els infants on els proposam que es dibuixin o deixin plasmat "qui volen ser d'aquí a X anys".
- *Compartim emocions:* amb els infants i les mares treballam poder expressar angoixes, alegries o estats d'ànim referits al dia a dia. És una cosa que sorgeix naturalment. Atès que la majoria són famílies immigrants i no tenen aquí les famílies d'origen, moltes persones han expressat la seva necessitat de compartir amb els

altres moments que són importants. Per exemple, festejar el fet d'aconseguir la nacionalitat o compartir un dol a través d'un berenar recordant la persona estimada o celebrar el fet d'aconseguir un treball. En el cas dels infants, també haver pogut aprovar un examen o aconseguir plaça en un institut que volien, o el naixement d'un familiar al país d'origen. Aquests moments els socialitzam per a sentir-nos més pròxims entre persones de diferents llocs. D'aquesta manera es generen en aquest espai llaços solidaris que, moltes vegades, es traslladen a l'escola, l'aturada del bus, les llars, el supermercat, etc.

- *Gestió d'emocions i conflictes:* poder expressar les situacions que fan que ens puguem sentir ofesos i explicar el perquè ajuda a poder-nos posar en el lloc de l'altre. Quan l'espai proposa una trobada intercultural d'aquesta magnitud, hi ha gestos o accions que moltes vegades poden ser mal interpretats d'una cultura a una altra, i poder explicar, aclarir i reconduir ens ajuda a conviure amb les nostres diferències des del respecte. Ho treballam tant amb infants com amb adults.
- *Activitats interculturals:* celebrem les festes populars de la societat d'acollida com Sant Antoni, Sant Sebastià, Pasqua, Sant Joan, Nadal, el Dia de les Verges, etc. Però també, de tant en tant, incorporam alguna celebració dels països d'origen dels veïnats i n'explicam el sentit. Moltes vegades compartim algun menjar d'aquest moment.
- *Hàbits saludables per a les famílies:* de tant en tant oferim alguna xerrada complementària en el local sobre alimentació i hàbits saludables. També en aquest cicle ha col·laborat amb nosaltres una metgessa que resolia dubtes sobre salut a les mares i als infants.
- *Xerrades sobre temes d'utilitat:* fora del temps que utilitzam per a la ludoteca, però dins el mateix local, s'ofereixen xerrades sobre temes que són d'importància per a les famílies. Per exemple, sobre estrangeria, la Llei de lloguers urbans, sobre economia domèstica i mètodes d'estalvi, etc.
- *Sortides:* durant aquests anys hem realitzat diverses sortides. Les més curtes, a espais pròxims al local de Càritas i durant el curs escolar (Fundació Miró, Marivent, parc de Sant Agustí, platja de Sant Agustí). Però diversos anys a l'estiu hem fet sortides interculturals com una excursió a Sóller (visita a Can Prunera), a Raixa, a la platja de Can Pastilla i berenar a casa d'una voluntària o a la Granja d'Esporles.

CALENDARI I LLOC

L'activitat de la ludoteca es du a terme els dimecres a la tarda al local de Càritas. Algunes xerrades, sessions i sortides es fan altres dies. Seguim el calendari escolar i la major part de l'activitat es concentra de setembre a juny, encara que fem algunes sortides o xerrades a l'estiu.

Cal aclarir que la ludoteca és complementària a altres projectes, com el de les classes de castellà, que també es fan en el local i a les quals assisteixen algunes mares.

El mateix passa amb els grups de ciutadania i participació, als quals també acudeixen algunes mares, sobretot en els mesos en què no treballen (gairebé totes les que treballen ho fan en temporada).

DESTINATARIS/BENEFICIARIS

Nins i nines de la zona de Cala Major a partir de 3 anys acompanyats de les mares o pares (infantil i primària). L'opció que les mares o pares siguin al local i participin en les activitats és optativa, és a dir, si hi ha infants els pares dels quals no poden venir, hi poden acudir amb l'autorització signada pels seus pares.

RECURSOS HUMANS

1 persona voluntària per a conversa.

1 tècnica i 1 persona voluntària per als infants de 3 a 5 anys.

2 persones voluntàries per als infants de més de 6 anys.

TESTIMONIS DELS PARTICIPANTS A LA LUDOTECA

Ens semblava important no tancar aquest article sense considerar les opinions de les persones que hi participen. Per tant, vàrem decidir fer un joc a la mateixa ludoteca. La proposta va ser que alguns infants i adults feien de reporters i altres persones eren entrevistades. El reportatge consistia a fer preguntes molt senzilles:

- Quin temps fa que vens a aquest espai?
- Què faries si no hi hagués aquesta possibilitat?
- Què penses que t'aporta la ludoteca?
- En tens qualche record agradable?

La idea del joc els va encantar, sobretot als infants, que havien d'entrevistar qualsevol altra mare que no fos la seva i preferentment d'un altre país. A continuació destacam alguns fragments de les entrevistes que ens semblen rellevants.

“Fa 3 anys que hi vinc. M'agrada venir aquí perquè la meva filla s'ho passa bé. Entre les coses boniques, que la meva filla Yazmin va aprendre a parlar aquí. M'heu ajudat també com a professionals i he conegut altres persones del barri.”

Elena Bahnea, 31 anys, de Romania. Mare de Yazmin, de 7 anys (Yazmin va començar a la ludoteca però no parlava).

“Vinc aquí fa 3 anys. Vinc per a aprendre. He après moltes coses aquí. Si això no hi fos, buscaria un altre espai que m'aporti coses a la vida com això. De les coses boniques que record, haver tingut a Kautar mentre vaig conèixer Càritas, perquè les persones de Càritas són molt afectuoses i em donen forces per a continuar.”

Fatima Ikken, 21 anys, de Marroc. Mare de Kautar, de 4 anys, i Doha, d'1 any.

“Hi vinc fa un any. M'hi agrada venir per participar en les activitats, per a tenir informació i per a conèixer gent del barri. Si no hi fos, buscaria un altre lloc així. M'ha donat noves oportunitats com conèixer gent, informació i la possibilitat d'entrar a treballar en el taller de Verge de Lluc de Càritas.”

Marina Iastusliak, 38 anys, d'Ucraïna. Mare de Vasyl, de 10 anys.

“A l'espai hi vinc des de 2015. M'hi agrada venir per a conèixer gent i millorar el castellà. Només deixo de venir-hi si tinc una cita mèdica o si tinc feina. En aquests anys he conegut na Paola, aprenc espanyol, conec gent i m'alleuja el pes de la casa. Entre les coses boniques, record quan fem activitats, sortides, menjades de cada país i les festes de final de curs.”

Mounia El Yallouli, 46 anys, del Marroc. Mare de Mariam, de 8 anys.

“Hi vinc fa més o menys un any. M'agrada perquè conec nous amics, jug amb els altres. Si no hi fos, em quedaria a casa sense veure els meus amics i na Paola, només estaria amb la meva mare i el meu pare. M'ha donat coses bones, com fer activitats i ballar.

Vasyl, de 10 anys.

“Hi vinc des de molt petit, fa, crec, 9 o 10 anys. M'hi agrada venir per les activitats, perquè ens ajuden en els deures, i perquè em trob amb amics i juguem. Si no hi hagués aquesta possibilitat, estaria molt avorrit i em quedaria a casa jugant a la màquina... Una cosa bona és que m'ha donat diversió i tantes coses bones que no sé... Un record va ser quan era petit i ens banyàvem en una piscina, em vaig refrescar.”

Adbelrahmen, de 9 anys.

“No sé quant fa que hi vinc, però fa molt, massa... M'agrada venir-hi per a entretenir la meva germana i per a estar amb els meus amics, que trob a l'escola, però gairebé mai no estic amb ells. Si no hi hagués aquesta possibilitat, m'avorriria molt amb la meva germana a casa. En aquests anys he pogut conèixer gent amable, persones que m'ajuden molt... Ho record tot, perquè tot el que m'ha passat és bonic, vos estim!”

Hadjar Djellid, de 12 anys.

“He començat aquesta temporada, fa aproximadament 5 mesos que hi vinc. M'encanta estar aquí perquè m'agrada ajudar els nens, però estar amb vosaltres

és un plaer molt gran. Si no hi hagués aquesta possibilitat estaria trista, he estat molt feliç que m'hagin triat per a venir amb vosaltres. He après sobre treballs manuals, sobre la cultura àrab, he après sobre tolerància, sobre diversitat de gènere i ara comprenc molt millor com és la pluralitat del nostre barri. Record la primavera, els jocs fora i com em vàreu acollir vosaltres quan vaig venir, perquè la vostra integració és fascinant.”

Lane, voluntària. Entrevistada per Hadjar, de 12 anys.

“Hi vinc des de gener d'enguany. Per a ser voluntària vaig haver de postular, és a dir, fer un curs, que el vaig fer l'any passat. M'agrada venir perquè m'agraden els infants i crec que són l'esperança per al futur. Aquí tinc la possibilitat d'ajudar altres persones i també jo mateixa aprenc amb vosaltres, m'ajud, capt i analitz coses que potser no havia reflexionat bé. També enseny alguna cosa que m'agrada fer, que són els treballs manuals. Si no hi hagués aquesta possibilitat, demanaria postular-me com a voluntària en un altre espai on em senti còmoda. Jo aquí em sent còmoda amb vosaltres. Aquí també vaig aprendre a ser més ràpida i més pràctica. M'agrada estar amb vosaltres i amb les mares.”

Shirley, voluntària. Entrevistada per Zeinab, de 12 anys.

La ludoteca de Càritas a Cala Major celebra aquest 2022 el 5è aniversari, cinc anys de vida en què hi han passat 32 famílies amb les seves històries i vivències personals, no sempre fàcils. En aquest lloc han trobat un espai de socialització, de retrobament i d'aprenentatges, un lloc que els ha reportat bons moments, abraçades i rialles per a poder continuar endavant. La ludoteca de Cala Major vol ser un petit oasi per a grans i petits en una barriada no sempre fàcil per als nouvinguts.

